

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE,
INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – oktober 2024

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand oktober.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1 De Europese Raad roept alle partijen op tot staakt het vuren in het Midden-Oosten

Tijdens de Europese Raad werden conclusies aangenomen over Oekraïne, het Midden-Oosten, het waarborgen van een op regels gebaseerde internationale orde, concurrentievermogen, migratie, Moldavië, Georgië en externe betrekkingen. De EU-leiders wisselden van gedachten met president Zelenski. Er was tevredenheid over het akkoord tussen de EU en de G7-partners om voor het einde van het jaar bijna € 45 miljard aan leningen ter beschikking te stellen als steun aan Oekraïne. De EU-leiders toonden zich erg verontrust over de dramatische militaire escalatie in het Midden-Oosten en de risico's daarvan voor de hele regio. Alle partijen werden opgeroepen om zich terughoudend op te stellen, de vijandelijkheden te staken en het internationaal recht te respecteren. Verder hield de Europese Raad een strategische discussie over alle dimensies van migratie. Daarbij werd opgeroepen tot versterking van de controle aan de EU-buitengrenzen, intensievere samenwerking met herkomst- en doorreislanden om de onderliggende oorzaken aan te pakken, mensenhandel en -smokkel tegen te gaan, verlies van mensenlevens en illegaal vertrek te voorkomen, en terugkeer uit de EU te verhogen en te versnellen.

1.2 Raad Algemene Zaken keurt verklaring over de bevordering van het Joodse leven en de bestrijding van antisemitisme goed

Tijdens de Raad Algemene Zaken keurden de EU-ministers een verklaring goed over de bevordering van het Joodse leven en de bestrijding van antisemitisme. In de verklaring wordt gewezen op het belang van de bestrijding van alle vormen van antisemitisme, racisme, haat en discriminatie, met name gezien het toenemende antisemitisme in de EU. Ook wordt benadrukt dat het Joodse leven moet worden bevorderd door herdenking, cultuur en onderwijs, en door de veiligheid en beveiliging van Joodse mensen te waarborgen. België, gesteund door Vlaanderen, onderstreepte het belang van de bestrijding van alle vormen van discriminatie. Daarnaast informeerde de Europese Commissie de ministers over de voortgang van de onderhandelingen over een breed pakket maatregelen als basis voor de toekomstige betrekkingen tussen de EU en Zwitserland. Een aantal lidstaten, waaronder België, sprak de wens uit om spoedig tot een akkoord te komen, wat Zwitserland moet toelaten om tot het Horizon Europa-programma toe te treden.

1.3 Handelsspanningen met China, doch gaan gesprekken voort

Aan het begin van de maand stemden de EU-lidstaten in met het opleggen van definitieve compenserende invoerrechten op in China geproduceerde elektrische wagens – tussen 7,8 en 37,6%. De onderhandelingen over een WTO-compatibele resolutie (bv. minimuminvoerprijs) worden intensief verdergezet. De reactie van Chinese kant liet echter niet lang op zich wachten met maatregelen tegen zuivelproducten (ook uit Vlaanderen), brandewijn en een onderzoek naar varkensvlees. De EU-tarieven werden door China ook officieel aangevochten bij de WTO waar nu consultaties zullen opstarten – gelijklopend met EU-consultaties met China over hun zuivelmaatregelen. Ook werd deze maand het eerste wederzijdse erkenningsakkoord voor professionele kwalificaties aangenomen door de EU. Het gaat over de wederzijdse erkenning van architecten tussen de EU en Canada. De onderhandelingen hierover liepen in het kader van CETA. Ten slotte zat de Europese Commissie de jaarlijkse bijeenkomst van de zes belangrijkste halfgeleiderproducerende regio's ter wereld, gericht op het bevorderen van concurrentievermogen en een wereldwijd gelijk speelveld, terwijl de inspanningen van de industrie om de CO₂-uitstoot te verminderen, werden ondersteund.

1.4 Eurogroep bespreekt de digitale euro, concurrentievermogen en de kapitaalmarktunie

Op 7 oktober 2024 wisselden de Eurogroep-leden van gedachten over de mogelijke invoering van een digitale euro, na een aantal presentaties van de Europese Centrale Bank, de Europese Commissie en het Hongaarse voorzitterschap. De Eurogroep benadrukte dat het belangrijk is dat Europa het voortouw neemt bij het versterken van zijn betalingslandschap, nauw samenwerkt met de private sector en goed communiceert met

burgers en financiële belanghebbenden. De ministers hielden verder een bespreking over het concurrentievermogen van de eurozone, ter afronding van de eurozone-werkstroom daaromtrent die een jaar in beslag genomen heeft. De Eurogroep besprak ten slotte opnieuw de voortgang van de kapitaalmarktunie. De voorzitter van de Europese Investeringsbank (EIB), Nadia Calviño, zette onder meer uiteen hoe de EIB kan bijdragen aan de uitbouw van de kapitaalmarktunie. In de discussie ging bijzondere aandacht naar maatregelen die de toegang tot kapitaalmarkten voor kleine en middelgrote ondernemingen moeten vergemakkelijken.

1.5 ECOFIN bespreekt de Europese faciliteit voor herstel en veerkracht, Oekraïne en het Europees Semester

Tijdens de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) op 8 oktober 2024 gaf de Europese Commissie traditiegetrouw een overzicht van de uitvoering van de Europese Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (RRF). Tot op heden is 267 miljard euro uitbetaald, wat neerkomt op 41 procent van het totaal toegezegde bedrag voor subsidies en leningen. Tijdens de bespreking van de economische en financiële impact van de Russische agressie tegen Oekraïne kwam onder andere de implementatie van de G7-overeenkomst aan bod. Deze overeenkomst betreft een lening van ongeveer 50 miljard dollar aan Oekraïne, die zal worden terugbetaald met de uitzonderlijke opbrengsten uit de geïmmobiliseerde Russische Centrale Banktegoeden. Er was brede steun voor het voorstel van verordening dat het EU-luik van de overeenkomst regelt. Dat voorstel werd later in oktober ook aangenomen in eerste lezing. De Raad kreeg verder een toelichting van de Europese Commissie over de geleerde lessen uit de Europees Semestercyclus in 2024.

1.6. EPSCO-raad bespreekt oplossingen voor arbeidstekorten en inclusie van personen met een handicap

Op 9 en 10 oktober vond in Boedapest de informele Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken (EPSCO) plaats. De ministers discussieerden over arbeidstekorten en sociale inclusie van personen met een handicap, waarvoor Vlaanderen voorafgaand input gaf. Tijdens het debat over arbeidstekorten werd het belang van levenslang leren en betere arbeidsomstandigheden benadrukt. Vlaanderen pleitte voor het belang van een verhoogde werkzaamheidsgraad, gebaseerd op de vier pijlers van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC)-akkoord. De discussie over de inclusie van personen met een handicap benadrukte het belang van hun deelname aan de arbeidsmarkt en de samenleving. De Europese Commissie wees op het lage werkgelegenheidspercentage en de hogere armoederisico's voor personen met een handicap, en riep op tot gebruik van bestaande hulpmiddelen en meer bewustwording. Lidstaten benadrukten de noodzaak van sterke wetgeving, quota, persoonlijke assistentie, en het delen van goede praktijken op Europees niveau.

1.7. Ministers van Leefmilieu wisselen van gedachten over het Europese beleid inzake chemische stoffen

De EU-ministers van leefmilieu kwamen op 14 oktober samen voor de formele Raad Leefmilieu in. De ministers bespraken de Europese positionering met het oog op nakende internationale bijeenkomsten inzake biodiversiteit, klimaat en de strijd tegen plasticvervuiling. Ze wisselden ook van gedachten over de voortgang en de nog niet ingeloste verwachtingen van de in 2020 gepubliceerde Europese Strategie voor duurzame chemische stoffen. Verschillende lidstaten riepen de Europese Commissie op om nu snel werk te maken van een herziening van de REACH-verordening inzake registratie, evaluatie, autorisatie en restrictie van chemische stoffen (deze was immers al verwacht in 2022 maar heeft op zich laten wachten). België en andere lidstaten benadrukten dat de herziening de sector moet helpen om concurrentiëler en groener te worden, en moet streven naar een betere bescherming van de menselijke gezondheid en het leefmilieu. De behandeling van dossiers onder REACH voor de autorisatie of het verbod van chemische stoffen moet ook sneller verlopen en het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen moet meer middelen krijgen voor de wetenschappelijke evaluatie van de verschillende stoffen. Verschillende lidstaten, waaronder België, riepen ook op om snel werk te maken van een beperking op het gebruik van zogenaamde "forever chemicals", zoals PFAS. Enkele lidstaten, waaronder België, vroegen ook

om werk te maken van Europese regelgeving die de export uit de EU verbiedt van stoffen die in de EU verboden zijn.

1.8. Hoge Vertegenwoordiger wijst op de beperkte kansen op een staakt-het-vuren in het Midden-Oosten

Op 14 oktober vond de Raad Buitenlandse Zaken plaats. Op de agenda stonden onder meer de Russische agressie tegen Oekraïne en de situatie in het Midden-Oosten, de situatie in de Hoorn van Afrika, Georgië, Moldavië, Venezuela en Armenië/Azerbeidzjan. Tijdens de lunch vond een uitwisseling plaats met de minister van Buitenlandse Zaken van het Verenigd Koninkrijk (VK), David Lammy. De Raad sprak over het blijvende belang van de brede EU-steun aan Oekraïne, het hoog houden van druk op Rusland door middel van sancties en het tegengaan van sanctieomzeiling. De Hoge Vertegenwoordiger uitte zich bezorgd over de situatie in Libanon. Hij veroordeelde de recente aanvallen op de interim-vredesmacht van de VN in Libanon (UNIFIL), het aantal ontheemden, de humanitaire situatie en benoemde de beperkte kansen op een staakt-het-vuren. De lidstaten veroordeelden de Iraanse inval van 1 oktober en riepen nogmaals op tot regionale de-escalatie. De Britse minister van Buitenlandse zaken benadrukte de wens voor een 'reset' in de EU-VK betrekkingen en de lidstaten verwelkomden het VK als een gelijkgezinde en strategische partner.

1.9 Competitiviteit het centrale thema tijdens Energieraad

Op 15 oktober vond de eerste formele Raad Energie plaats onder het Hongaars Voorzitterschap. Hierbij was de Europese concurrentiekracht dé centrale as waar de uitwisselingen van de EU-ministers zich op focusten. Enerzijds werd het Draghi-rapport besproken waarin competitiviteit en betaalbare energie hand in hand gaan, anderzijds had Griekenland een discussienota op de agenda geplaatst over de hoge en sterk variërende elektriciteitsprijzen in de zomer. De energie-infrastructuur binnen Oekraïne staat door de oorlog immers onder druk en door de interconnectie met enkele EU-lidstaten stegen de lokale elektriciteitsprijzen enorm. Voor België en Vlaanderen is deze discussie ook van belang. De betaalbaarheid van elektriciteit is namelijk essentieel voor onze industrie. Convergentie van deze prijzen tussen EU-lidstaten via bijvoorbeeld interconnectie en flexibiliteit is belangrijk om de prijsverschillen tussen buurlanden niet te groot te maken.

1.10 Raad Landbouw geraakt het niet eens over raadsconclusies over toekomstig GLB

De Raad Landbouw en Visserij van 21-22 oktober boog zich over het voorstel van raadsconclusies van het Hongaars voorzitterschap met betrekking tot 'een op landbouwers gericht gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2027'. Er bleven twee grote heikele punten over: enerzijds het feit dat een deel van de lidstaten niet vooruit wilde lopen op het toekomstige MFK terwijl andere lidstaten dan weer aandrongen op een passende begroting voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB); anderzijds wilden sommige lidstaten wijzen op de noodzaak van volledige externe convergentie van directe betalingen in het GLB terwijl andere delegaties dat niet expliciet in de tekst wilden. Het voorzitterschap ondernam een aantal pogingen via bijkomende bilaterales en een informele attachémeeting om de situatie te ontmijnen, maar uiteindelijk kon Roemenië het voorgestelde compromis (net als bij de conclusies onder Belgisch voorzitterschap over de toekomst van landbouw trouwens) niet aanvaarden. Uiteindelijk werden het dus slechts voorzitterschapsconclusies, weliswaar met steun van 26 lidstaten. Daarnaast besprak de Raad ook nog handelsgerelateerde landbouwvraagstukken, waarbij de Commissaris een overzicht gaf van de laatste ontwikkelingen in vrijhandelsovereenkomsten en op multilateraal niveau. De lidstaten bereikten ten slotte een politiek akkoord over de vangstmogelijkheden in de Oostzee voor 2025. De Vlaamse visserij is daar niet actief, maar de bespreking van de sociaaleconomische en milieuoverwegingen hierin is ook voor Vlaanderen relevant.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In oktober 2024 werd één voorstel van richtlijn gepubliceerd.

Volgend onderwerp werd behandeld:

- betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen

In oktober 2024 werden acht voorstellen van verordening gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- de ontbossingsverordening
- invoering van een applicatie voor de elektronische indiening van reisgegevens ("EUapplicatie voor digitaal reizen")
- het gebruik van digitale reisgegevens
- hervormings- en groeifaciliteit voor de Republiek Moldavië
- specifieke maatregelen in het kader van het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) om aanvullende bijstand te verlenen aan lidstaten die zijn getroffen door natuurrampen
- regionale noodhulp voor wederopbouw
- gemeenschappelijk douanetarief voor bepaalde landbouw- en industrieproducten
- de vangstmogelijkheden voor sommige visbestanden welke in de uniale wateren en, voor uniale vissersvaartuigen, in bepaalde wateren buiten de unie, van toepassing zijn

2.2. Aangenomen richtlijnen

In oktober 2024 werden geen aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

Vlaams scorebord

De Europese Commissie publiceert éénmaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het "Vlaams scorebord".

Vlaams scorebord december 2024

Het Vlaams scorebord van december 2024 telt 8 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 2 richtlijnen reeds omgezet.

Vlaams scorebord juni 2025

Het Vlaams scorebord van juni 2025 telt 2 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

Vlaams scorebord december 2025

Het Vlaams scorebord van december 2025 telt 14 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in oktober 2024 nog maatregelen nemen in 17 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 6 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 11 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in oktober 2024 betrokken in 24 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 17 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 7 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	30.0 9.20 23	31. 10. 202 3	30. 11. 202 3	31. 12. 202 3	31. 01. 202 4	29.0 2.20 24	31. 03.2 024	30.0 4.20 24	31. 05.2 024	30. 06. 202 4	31. 08. 202 4	30.0 9.20 24	31. 10. 202 4
Ingebrekestellingen	8	8	10	9	10	10	9	7	7	7	7	6	7
Met redenen omklede adviezen	11	11	10	10	9	9	9	10	10	10	9	8	8
Dagvaardingen	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	19	19	20	19	20	20	19	18	18	18	17	16	17

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Matthias DIEPENDAELE

Minister-president van de Vlaamse Regering en

Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management